

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	22 ต.ค. 2552	39	13992	3

เก้าห้อง ชื่อสะตวงคนล้านนา พระบัญชาการทำพิธีส่งเคราะห์หลวง

คนล้านนาเรามากคุ้นเคยกับคำว่าส่งเคราะห์บ้าง ลอยเคราะห์บ้าง หรือปล่อยยเคราะห์บ้างที่จริงแล้วมันมีความหมายต่างกัน คำว่าส่งเคราะห์มักเป็นการส่งเครื่องสังเวยต่างๆ บนบก หากปล่อยเคราะห์ก็จะเป็นการปล่อยไปกับโคลนลอย โคมไฟ และหากว่าลอยเคราะห์ก็คือการลอยลงไปในแม่น้ำอย่างเช่น การลอยเคราะห์หลวงสะตวงเก้าห้อง

คำว่าสะตวงมีมานานนมในล้านนา คาดว่าคงจะรับเอาคำนี้มาจากภาษาเขมรหรือขอมผู้ที่ครองอยู่ในดินแดนล้านนามาก่อนเก่าก่อนที่พวกเราหมู่คนปัจจุบันจะมาอาศัยอยู่ในปัจจุบัน เมื่อมีการสืบทอดกันมาคำว่าสะตวงก็เลยคุ้นหูกลายเป็นสิ่งที่เคยปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวันตลอดเท่านั้นมาจนปัจจุบันนี้

สะตวงเก้าห้องเป็นการกระทำพิธีส่งเคราะห์ที่มีความเชื่อว่า ผู้คนเรานั้นมีชีวิตอยู่ภายใต้ดวงดาวต่างๆ จำนวนเก้าดวง ซึ่งเป็นดาวเคราะห์ที่บรรดาโหราทั้งหลาย ได้นำมาประกอบ

คำพิทักษ์ ทำนายชีวิตผู้คน แต่ก็อย่างว่าครับ ผู้คนหลากหลายก็ต้องพัวพันเกี่ยวข้องกับดวงดาวกันไปคนละดวงสองดวงอย่างเช่นคนนี้อาจตกอยู่ในช่วงดาวศุกร์เสวยอายุ แต่ในคนโน้นตกอยู่ในดาวจันทร์เสวยอายุ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้ครอบคลุมทั้งหลาย จึงส่งเคราะห์ให้ทุกคนไปเสียเลยดีกว่าคือถ้าผู้คนมากันจำนวนมากแล้วก็ส่งทั้งเก้าดวงให้พ้นเคราะห์ ปราชญ์ชาวบ้านจึงคิดรวมเอาสะตวงมารวมกันไว้โน้นแห่งเดียวโดนทำเป็นเก้าห้องแล้วให้ผู้คนร่วมกันเอาเครื่องสังเวยมารวมกันใส่ลงในสะตวง เมื่อถึงเวลาพื่อหม่อหรือปู่จารย์ จะทำพิธีกล่าวโอองการ แล้วนำสะตวงไปลอยน้ำไปเรียกกันว่าลอยเคราะห์หลวงสะตวงเก้าห้อง

การทำสะตวงต้องใช้กาบกล้วยยาวๆ หักทาบเป็นสี่เหลี่ยมประมาณศอกกว่าๆ แล้วแบ่งในสะตวงด้วยกาบกล้วยให้ได้เก้าห้อง เครื่องส่งมืออย่างละสี่ในแต่ละห้อง เมื่อทำสะตวงเสร็จก็เตรียมวางลงในแพต้นกล้วยที่ใหญ่ยาวสามารถรองรับสะตวงได้ดี

พิธีลอยเคราะห์หลวงสะตวงเก้าห้องส่วนมากจะอยู่ในหมู่บ้านหรือวัดที่อยู่ตามริมแม่น้ำใหญ่ๆ ที่นิยมลอยเคราะห์กันมา

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 22 ส.ค. 2552	ปีที่ 39	ฉบับที่ 13992	หน้า 3
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

นานในสมัยโบราณ เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นมีการ
ลอยกระทงเข้ามาแทนที่ พิธีลอยเคราะห์หลวง
สะตวงแก้หึ่งก็เริ่มสูญหาย แต่วัดพระนอนขอน
ม่วงและหมู่บ้านปารวกได้ฟื้นกันขึ้นมาอีกครั้งเมื่อ
วันเดือนยี่เป็ง 12 พฤศจิกายน 2551

ข้อมูลภาพ สะตวงแก้หึ่งหรือใหญ่ที่
ประกอบพิธีลอยเคราะห์หลวง ของวัดพระนอน
ขอนม่วง **นิคม พรหมมาเทพย์**

สะตวงแก้หึ่งกับเจ้าของพิธีกรรม